

Elintarviketeollisuuden biodiversiteettiselvityksen julkistustilaisuus

8.6.2023

Tervetuloa

Mikko Käkelä
Toimitusjohtaja
Elintarviketeollisuusliitto

Ruoka-ala on kokoaan suurempi tekijä

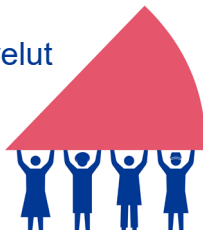
Elintarviketeollisuus Suomessa:

- Alan palveluksessa **40 000** henkeä
- Liikevaihto **12,2** mrd. €
- Investoinnit **400-500** milj. €
- Ruokiin ja juomiin kohdistuvat verot tuottavat valtiolle lähes **5** mrd. € vuodessa.

Ala työllistää 340 000 ihmistä

- Alkutuotanto, elintarviketeollisuus, päivittäistavarakauppa ja ravitsemispalvelut työllistävät suoraan ja välillisesti **13 %** kaikista työllisistä.

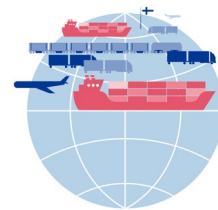
Pieniä ja suuria yrityksiä kaikissa maakunnissa

- **2000** elintarviketeollisuuden yritystä.
- Valtaosa yrityksistä työllistää alle viisi henkeä.
- Elintarviketeollisuuden kotimaisuusaste on korkea, noin **82 %**.

Vientiä ympäri maailmaa

- Suomalaisten elintarvikkeiden vienti maailmalle vuonna 2022 oli **2,2** mrd. €

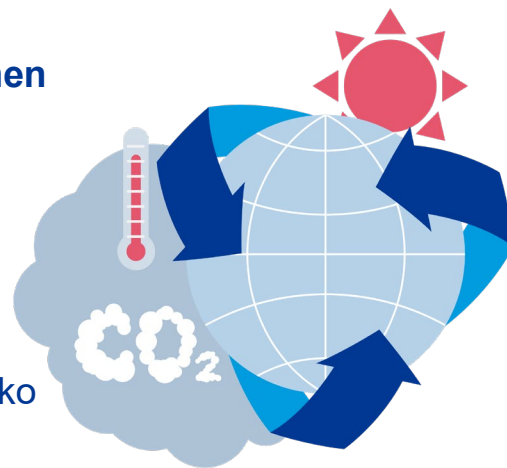
Vastuullisuus ja kestävä kehitys

Vastuullisuus on elintarvikeyrityksille menestyvän liiketoiminnan perusta ja osa päivittäistä toimintaa.

Vastuullisuus ja kestävä kehitys on yksi ETL:n toiminnan strateginen painopiste.

Elintarviketeollisuus pyrkii yhdessä jäsenyritysten kanssa mm.

- parantamaan energiatehokkuutta ja edistämään hiilineutraalisuutta 2035 mennessä
- puolittamaan ruokahävikin määrän 2030 mennessä
- tunnistamaan vaikuttavimmat toimet luontokadon hillitsemiseen
- edistämään digitalisaatiota ja vastuullisuusdatan hyödyntämistä koko ruokaketjussa.

Elintarviketeollisuusliitto

Kiitos!

Ympäristöministeriön tervehdys

Kansliapäällikkö
Juhani Damski

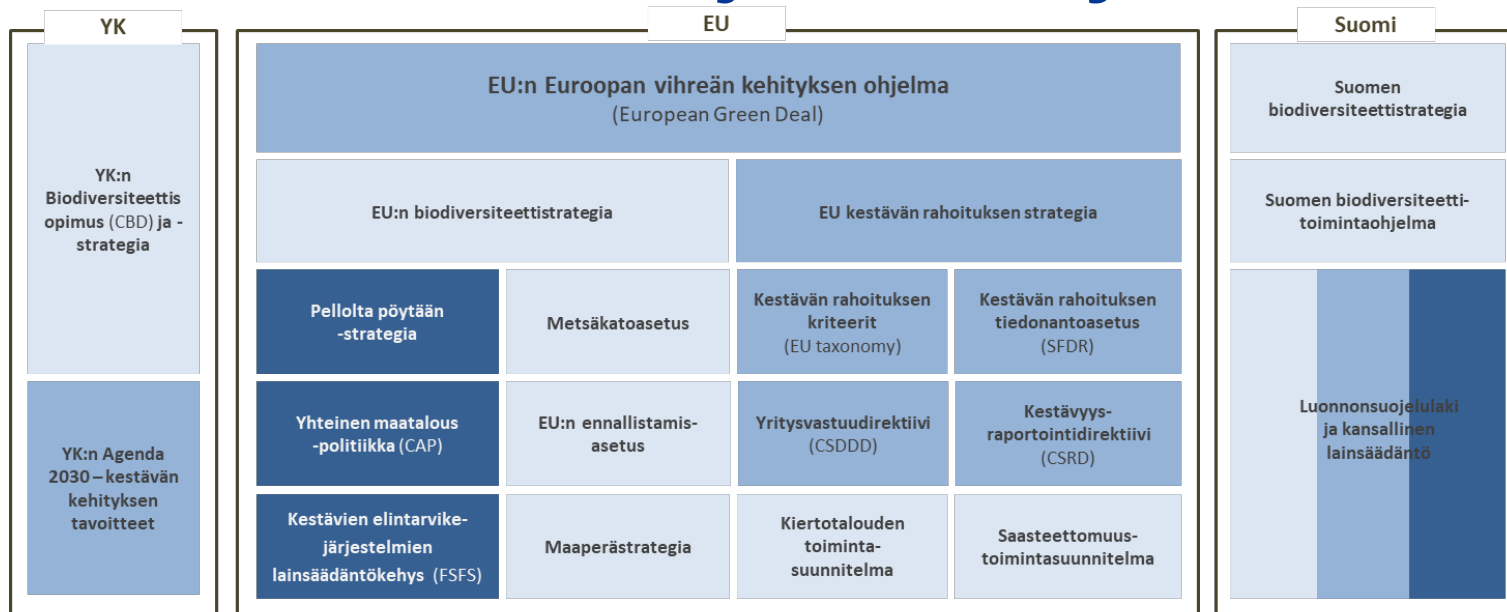
Selvitys luonnon monimuotoisuuden merkityksestä elintarviketeollisuudelle

Toimialapäällikkö
Mari Raininko
Elintarviketeollisuusliitto

Selvityksen toteutus

- Selvityksellä halutaan:
 - edistää luonnon monimuotoisuutta elintarvikearvoketjussa.
 - auttaa suomalaisia elintarvikealan yrityksiä luonnon monimuotoisuuden haltuunotossa tuottamalla tietoa sekä tarjoamalla työkaluja luontotyön edistämiseksi.
- Yrityksillä on erilaisia tarpeita luonnon monimuotoisuustyöhön liittyen riippuen esim. liiketoiminnan koosta, luonteesta, resursseista ja siitä, missä vaiheessa yritys on omalla biodiversiteettipolullaan.
- Selvitys on ensimmäinen, jolla aihepiiriä on kartoitettu kattavasti Suomessa.
- Selvitys tehtiin kevään 2023 aikana.
- Selvityksen on laatinut Gaia Consulting Oy.
- Työn tukena on toiminut ETL:n jäsenyritysten edustajista koostunut biodiversiteettiryhmä, johon kuuluivat Apetit, Arla, Atria, Eckes-Granini, Fazer, Hartwall, HKScan, Jalofoods, Olvi, Orkla, Paulig, Raisio, Snellman, Vaasan ja Valio.

Poliittiset aloitteet ja sääntely

Värien selitteet:

- Vaalea:** Useisiin eri sektoreihin kohdistuvat aloitteet, jotka edistävät luonnon monimuotoisuutta
- Keskivaalea:** Useisiin eri sektoreihin kohdistuvat kestävyysmurrosta edistävät aloitteet
- Tumma:** Nimenomaan elintarvikesektorille kohdistuvat aloitteet, jotka sisältävät luonnon monimuotoisuuteen liittyviä tavoitteita

Elintarviketeollisuus osana elintarvikearvoketjua luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta

- Elintarviketeollisuus sijaitsee keskellä arvoketjua.
 - Keskeinen rooli yhteistyön tekijänä arvoketjun muiden toimijoiden kanssa (sekä alku- että loppupää).
 - Mahdollisuus vaikuttaa kriteereihin ja kannustimiin suhteessa muuhun arvoketjuun (esim. raaka-ainetoimittajat, kauppa, kuluttajat).
- Yritysten arvoketjujen pituus vaihtelee:
 - Osa raaka-aineista on tuotettu kotimaassa, osa tuodaan ulkomailta.
 - Näkyvyyden puute erityisesti pitkien ja globaalien arvoketjujen alkupäähän luo erityisiä haasteita.

Elintarviketeollisuuden vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen

- Elintarviketeollisuuden toiminnasta aiheutuu selvästi enemmän välillisiä kuin suoria vaikutuksia
- Merkittävimmät välilliset luontovaikutukset sijaitsevan arvoketjun alkupäässä erityisesti alkutuotannossa.
- Lisäksi välillisiä vaikutuksia muodostuu muissa arvoketjun vaiheissa
 - esim. alkutuotannon tuotantopanokset, pakkausmateriaalit, logistiikka, kauppa, ruokapalvelut, kuluttajat, bio- ja pakkausjäte.
- Elintarviketeollisuuden suorat luontovaikutukset liittyvät pitkälti tuotantolaitosten sekä muuhun infrastruktuuriin.
 - kuten toimitiloihin, varastoihin ja logistiikkaan, tuotantoprosessien energian- ja vedenkulutukseen, ruokahävikkiin, päästöihin.
- Luonnon monimuotoisuusvaikutukset ovat luonteeltaan paikallisia.
 - ne jakautuvat maantieteellisesti epätasaisesti.
 - vaihtelevat suuresti laadultaan ja merkittävyydeltään eri alueiden välillä.

Mahdollisuudet ja riskit elintarviketeollisuuden yrityksille

Riskit ja niiden hallinta

RISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Luontoriippuvuuksien ja -vaikutuksien kartoittamisen ja hallinnan tulisi olla osa **jokaisen yrityksen liiketoiminnan riskienhallintaa**

ERILAISET RISKIT

Operationaaliset
riskit

Oikeusriskit

Lainsäädännölliset
riskit

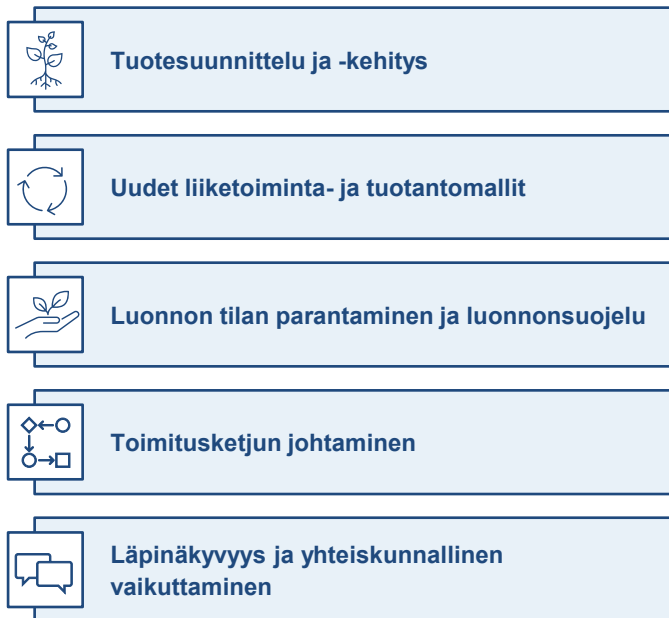
Maineriskit

Rahoitusriskit

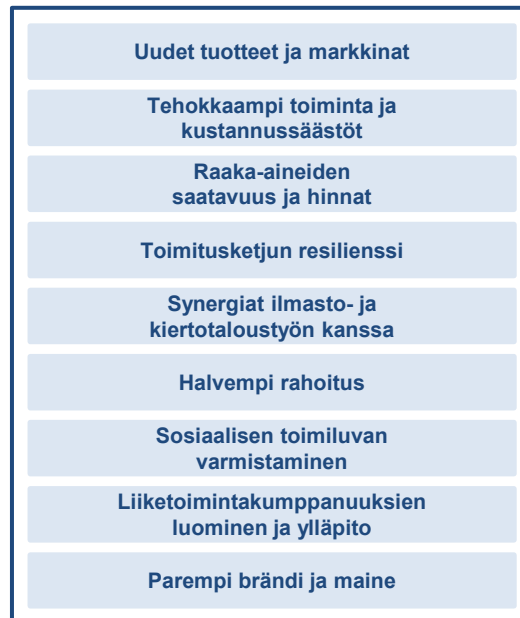
Siirtymäriskit

Mahdollisuudet elintarviketeollisuudelle

TOIMENPITEET

LIIKETOIMINTAHYÖDYT

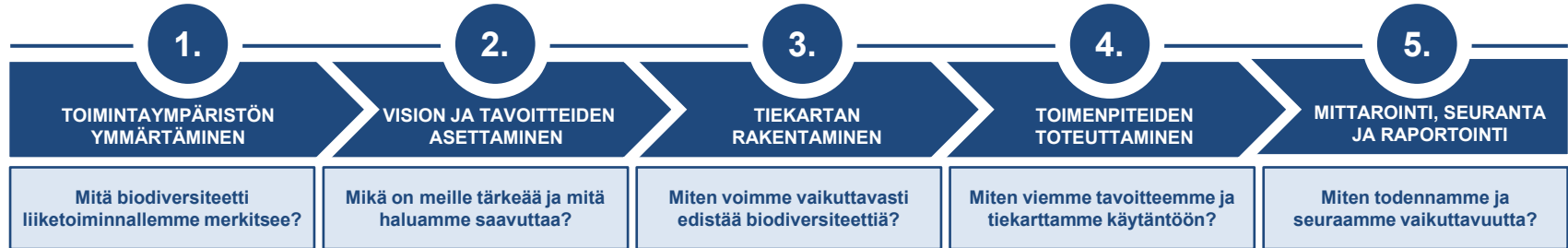

Mittarointi ja seuranta

- Mittaamisella on keskeinen rooli luontotyön vaikuttavuuden todentamisessa ja seuraamisessa.
- Luonnon monimuotoisuus on kompleksinen kokonaisuus, minkä vuoksi ei ole olemassa yksittäistä menetelmää tai työkalua, joka voisi tyhjentävästi kuvata yksittäisen yrityksen kaikkea vuorovaikutusta luonnon kanssa.
- Yhteismitallisten mittareiden luominen luonnon monimuotoisuusvaatimuksille on monimutkaista esim. koska se käsittää useita tasoja: lajien sisäinen monimuotoisuus, lajien välinen monimuotoisuus sekä elinympäristöjen ja ekosysteemien monimuotoisuus.
- Epäselvyys mittareista ja mittaamiseen tarkoitetuista työkaluista nousi selvitystyössä esille yrityksiä pohdituttavana asiana.

Seuraavat askeleet luonnon monimuotoisuustyön edistämiseksi

Viiden askeleen etenemismalli yrityksille

- Tässä selvityksessä laadittiin malli, jonka tarkoituksena on tukea elintarvikeyrityksiä luontotyössä.
- Etenemismalli on kuvattu ylätasolla, jotta se palvelisi mahdollisimman hyvin koko elintarviketeollisuutta.
- Käytännön toteutukseen yrityksissä vaikuttaa myös se, missä kohdassa yritys on tällä hetkellä omalla biodiversiteettipolullaan. Lisäksi yrityksen koosta, liiketoiminnasta ja resursseista riippuen tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulu poikkeavat toisistaan.
- Vaikka malli on kuvattu lineaarisena prosessina, todellisuudessa kyse on jatkuvasta kehitysprosessista, jossa kunkin askeleen oivallukset ja opit sekä tehdyt toimenpiteet syöttävät etenemismallin muihin vaiheisiin.

Toimialan linjaukset biodiversiteettityön edistämiseksi Suomen elintarviketeollisuudessa

STRATEGINEN

Edistetään ja tuetaan elintarvikeyrityksiä luontoriippuvuuksien ja -vaikutusten, sekä luonnon monimuotoisuuteen liittyen riskien ja mahdollisuuksien huomioimisessa strategisessa päätöksenteossa.

OPERATIIVINEN

Lisätään ja tiivistetään yhteistyötä koko ruoan arvoketjussa luontovaikutusten vähentämiseksi, positiivisten luontovaikutusten lisäämiseksi, sekä yhteisen mittariston käyttöönoton edistämiseksi. Viestitään luonnonmonimuotoisuustyöstä aktiivisesti kuluttajille ja muille sidosryhmille.

YHTEISKUNNALLINEN

Osallistutaan aktiivisesti kansalliseen biodiversiteettityöhön ja edistetään sen yhteistä suunnittelua ja toimeenpanoa. Tuetaan ja kannustetaan yrityksiä vapaaehtoiseihin toimiin, sekä sitoutumaan kansainvälisiin biodiversiteettitavoitteisiin.

Paneelikeskustelu: Mitä luonnonmonimuotoisuus tarkoittaa suomalaiselle ruoka-alalle

Keskustelemassa:

Moderaattorina **Satumaija Levón**
Johtaja | vastuullisuus ja kestävä kehitys
Elintarviketeollisuusliitto

Elintarviketeollisuusliitto

Kiitos!